

TLAČOVÁ SPRÁVA č.24 - sezóna 2016/2017

**Denník A. Frankovej je výzvou pre všetkých
Ondrej Šoth o novom autorskom projekte na Malej scéne ŠD Košice**

Myšlienku spracovať do podoby pohybového a tanečného divadla Denník Anny Frankovej nosil režisér a choreograf Ondrej Šoth v hlave jedno desaťročie. Pred premiérou experimentálneho tanečného divadla, ktoré bude mať premiéru 21. marca o 19:00 na Malej scéne Štátneho divadla Košice, v rozhovore prezradil, čím ho prekvapil nový priestor, ale aj to, čo pre neho a pre súbor znamená spolupráca s Táňou Pauhofovou.

Kedy sa zrodila myšlienka spracovať do podoby pohybového divadla Denník Anny Frankovej?

Bolo to asi pred desiatimi rokmi, kedy som sa chcel venovať tejto téme. Hovoril som o tom aj s vedením divadla, ale z nejakého dramaturgického, časového a priestorového pohľadu z toho vzišlo a dostali sme priestor v súčasnosti, čo je pre nás tvorcov šťastím. Predstavenie je o našej súčasnosti, o tom, čo sa okolo nás doma a vo svete deje. Vidíme veľkú časť mladej generácie, ktorá nevie o histórii, kontinuite tohto obdobia, ale často sa vyjadruje, dáva rôznorodé vyhlásenia, ktoré sa nezakladajú na pravdivej histórii, ktorá je pre mňa základom čestného postoja. Potom sú nenápadne a nevedome ľahko manipulovateľní. Určite to nie je zlé mať vlastný názor, ale niektoré názory nie sú podložené poznaním, sú veľmi nebezpečnými, a ich dôsledok môže byť veľmi tragický. Najmä tie, ktoré sa týkajú ekonomickej manipulácie, potom rasizmu, šovinizmu, nenávisť, závisť, pocit menejcennosti, obdivovanie fašizmu, komunizmu, ktoré sú tragické pre našu budúcnosť. Je to pre mňa veľmi dôležitá téma a je dôležité, že sme sa ako tvorcovia tejto témy dotkli. Vyjadriť obsah knihy, ktorá je po Biblii druhou najčítanejšou knihou, vždy v tom danom časovom úseku predstavenia, je strašne komplikované. Aj preto sme šťastní, že sme dostali priestor na realizáciu tohto predstavenia.

Balet sa prvý raz predstaví v priestoroch Malej scény Štátneho divadla. Určite je to nové nielen pre tanečníkov, ale aj pre vás ako tvorcov. V čom vás možno tento priestor prekvapil?

Určite v tom, že sa nachádzate v atypickom prostredí, kde steny divadla sú bielej farby. Je to nádherne zrekonštruovaný priestor, ktorý sme transformovali do princípu arény. Ale jej belosť priniesla mnohé prekvapenia, najmä pri svietení, lebo všetko to, čo bolo okolo, bolo dominantnejšie ako to, čo sa odohráva v centre inscenácie. A tak sme museli použiť veľmi veľa fantázie, aby sme to dali dohromady. Je vynikajúce, že sa to podarilo. A samozrejme okrem svietenia, kde sa v bielom prostredí často stráca divadelná tajupnosť, je tam úplne iné ozvučenie a mnoho ďalších iných vecí, s ktorými popravde trochu zápasíme. Ale určite to nie je na škodu. Je to pre nás nová skúsenosť. Aj pre súbor, aj pre nás ako tvorcov, aj pre mňa, lebo v bielom prostredí divadla som ešte divadlo netvoril. Je to také zaujímavé a zložité.

Hlavnú postavu Anny Frankovej hrá hosťujúca Táňa Pauhofová. Je predstavenie tak trochu šité jej na mieru?

Áno, je to predstavenie ušité na Táňu Pauhofovú, ktorá inšpiruje nielen mňa, ale aj tanečníkov. Pravdou je aj to, že ona sa v tom predstavení naozaj natrápi. Ako herec pracuje v svojej postave nielen s jedným tanečníkom, ale s viacerými tanečníkmi, ktorí nerozprávajú. Neviem ako to bude vyzeráť vo finálnom výsledku. Ale musím povedať, že som veľmi rád, že Táňa Pauhofová, napriek svojej profesionálnej vyťaženej pozícii prijala, a že s nami pracovala. A naozaj predstavenie je o nej, od nej to predstavenie začína a my ostatní sme len nejaké orchestrálne časti. Ona je ten dirigent, ktorý udáva tempo, od nej začínajú situácie, vzťahy. A musím povedať, že tanečníci za tých

sedemnásť rokov, čo som v Košiciach, ešte nemali taký zážitok z umelca ako teraz. A medzi súborom a ňou vznikol naozaj výnimočný a krásny vzťah.

V mojej práci som sa stretol a mal možnosť pracovať s mnohými veľkými hereckými osobnosťami. Táňa Pauhofová je pre mňa naozaj výnimočná osoba. Má naozaj špičkový a dokonalý herecký i pohybový prejav. Je to neuveriteľne skromný, pokorný a vzorový človek a to vo všetkom. Priniesla do baletu úplne iný rozmer práce, profesionality, skromnosti, úcty, vnímania priestoru, kontaktu. Bolo to viditeľné už na prvej skúške. Keď tu nebola prítomná, tak sme zistili, že to dielo nemá emócie. Menili sme hudbu, mali sme depresie z toho, že sa nám nedarí. Vtedy sme si uvedomili, že je to jej neprítomnosťou. Jednoducho to predstavenie je o nej ako Anne Frankovej. Pretože Anna Franková bola úplne iná ako celá jej rodina. A aj preto by malo byť celé predstavenie koncentrované na jej pocity myslenia, na jej situácie, na jej vnútorné hlboké záhady. Je pre mňa naozaj veľká česť pracovať s takýmto interpretom.

Ako vnímate Annu Frankovú a jej denník. Je to denník vystrašeného dieťaťa alebo dospelujúcej respektive dospeljej ženy, ktorá chce svetu niečo povedať?

Anna Franková bola výnimočná tým, že vo svojich názoroch, princípoch, či v hľadaní samej seba, predstihla mnoho starších ľudí. Určite by bolo nepatričné ju stvárňovať ako dieťa ako je to vo filmoch. My máme tú výhodu, že Táňa Pauhofová má detskú čistú dušu, ktorá nie je deformovaná ani zničená. Vytvorila si takú zvláštnu imunitu na základe výchovy, ale aj tým, čím si v živote prešla. Ale vnútorne je stále dieťaťom. A má podobne čistý, úprimný a čestný pohľad na svet ako Anna Franková. Jej príbeh nie je vyzretý, je to príbeh o tom, po čom mladý človek túži, aké má sny, bez ohľadu na to, či je Žid alebo má nejakú inú národnosť. Túži po nejakej budúcnosti, po nejakom šťastí a všetko sa behom jednej minúty skončí. To je na tom celom najtragickejšie a ani ja som si to neuvedomoval. Celý denník vnímam ako výzvu pre všetkých. Lebo najhoršie je, keď ľudí označujeme ceduľkami, keď ich rozdeľujeme na rasovo či mentálne iných, keď bojujeme proti nezmyselným politickým vyhláseniam a necháme sa ako ľudia zmanipulovať.

Denník Anny Frankovej svojou témou tak trochu nadväzuje na Charlieho Chaplina, ktorý tiež bojoval s režimom...

Divadlo by malo v každej dobe reagovať na aktuálne dianie. Inak tomu nie je ani dnes. Lebo je tu doba, keď by mali mať predstavenia isté poslanie. Charlie Chaplin je o poslaní, o láske, deťoch, emigrácii, tajných službách, rasizme, závisti, ktorá prerástla k jeho vyhosteniu. Bez týchto vplyvov a pocitov by nemalo zmysel realizovať ani Denník Anny Frankovej. Určite vieme prežiť a vydržať mnoho vecí, ale musíme si z nich vziať ponaučenie. Demokracia je veľmi krehké slovo, rovnako ako aj sloboda. Ale sú hlavne o zodpovednosti za druhého človeka, o tom, že sa môže veľmi ľahko a nenápadne deformovať odvaha, postoj či názor. Lebo jedného dňa sa môže stať, že ľudia budú stáť na ulici prekvapení a nebudú môcť nielen slobodne rozprávať, ale nebudú sa môcť ani slobodne rozhodnúť. Slobodu si treba vážiť a bojovať za ňu každý deň.

13. marca 2017